

ALUTAGUSE VALLA EELARVESTRAATEEGIA

2027 – 2030

EELNÕU

SISSEJUHATUS

Alutaguse valla eelarvestrateegia on aastate 2027-2030 finantsproгноos, mis lähtub valla arengueesmärkidest ning kajastab tegevustulusid, tegevuskulusid, investeringuid, finantseerimistegevust ja neist tulenevaid rahavoogusid. Eelarvestrateegia annab ülevaate Alutaguse valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tulevaste rahavoogude kujunemist ning määratleb finantsdistsipliini tagamise põhimõtted ja meetmed.

Eelarvestrateegia on koostatud kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud nõuete kohaselt. Strateegia vaadatakse üle igal aastal ning kinnitatakse vallavolikogu poolt esitamiseks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile. Koostamise aluseks on Alutaguse valla arengukava aastateks 2021-2030, riiklikud majandusproгноosid ning Rahandusministeeriumi ja teiste asjakohaste asutuste avaldatud andmed.

Eelarvestrateegia koostamise peamised etapid on:

- põhitegevuse tulude prognoosimine;
- põhitegevuse kulude prognoosimine;
- investeringute planeerimine;
- finantseerimistegevuse kavandamine;
- rahavoogude ja finantsnäitajate prognoosimine.

Eelarvestrateegia järgmistes peatükkides antakse ülevaade majanduskeskkonnast, Alutaguse valla finantsolukorrast, põhitegevuse tulude ja kulude prognoosist, investeerimis- ja finantseerimistegevusest ning likviidsete varade muutustest. Samuti käsitletakse valla arvestusüksuse ja konsolideeritud üksuse finantsnäitajaid.

Andmed on esitatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kinnitatud vormil ning hõlmavad eelmise majandusaasta tegelikke, jooksva aasta eeldatavaid ja aastateks 2027-2030 prognoositavaid näitajaid. Esitatud on põhitegevuse tulud ja kulud, investeerimistegevuse olulisemad tegevused ja investeringud koos maksumuse ning rahastamisallikate prognoosiga, finantseerimistehingud ja likviidsete varade muutused.

Kõik eelarvestrateegias esitatud rahalised näitajad on toodud eurodes.

1.MAJANDUSKESKKONNA ÜLEVAADE JA PROGNOOS

1.1. Eesti majanduskeskkonna ülevaade ja prognoos

Tabel 1 Makromajanduslikud näitajad 2025- 2030

Majandusnäitajad	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	tegelik	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos
SKP reaalkasv %	0,6	2,3	2,5	2,3	2,2	2,1
SKP nominaalkasv %	4,4	6	5,2	4,7	4,5	4,4
Inflatsioon %	4,8	4	2,7	2,2	2,1	2
Töötuse määr %	7,5	6,7	6,4	6,3	6,2	6,1
Keskmine brutopalk (eurodes)	2 092	2 201	2 304	2 406	2 509	2 614
Keskmise palga nominaalkasv %	5,6	5,2	4,7	4,4	4,3	4,2

Allikas: Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadine majandusprognoos

Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) peaks sel aastal selgemale kasvule pöörduma. Kui 2025. aastal kasvas reaalne SKP 0,6%, siis 2026. aastal ootame kasvu 2,3%. Oleme majanduslangusest väljumas, kuid kasvuväljavaade on varasemast väiksem. Kui enne finantskriisi oli Eesti majanduse reaalne kasvuvõimekus kuue protsendi lähedal, millele maksutulude seisukohalt võis lisada ka ca 3-4 protsenti hinnatõusust, siis tänased hinnangud näitavad, et majandusele võiks jõukohaseks olla 4-5-protsendiline nominaalne kasv. Prognoosi riskistsenaariumis on majanduse kasv sel aastal oluliselt aeglasem, kõigest 0,8%, ja hinnakasv on oluliselt kiirem.

Palgakasvu tempo aeglustub ning prognooside kohaselt kasvavad palgad lähiaastatel ligikaudu 4-5% aastas. Samal ajal paraneb elanike netosissetulekute ostujõud järk-järgult, mida toetavad nii palgakasv kui ka 2026. aastal rakendunud tulumaksureform.

Kohalike omavalitsuste füüsilise isiku tulumaksu laekumine kasvab jätkuvalt. Kasvu toetavad palgafondi suurenemine, pensionäride arvu kasv ning muudatused tulumaksu jaotamises kohalike omavalitsuste kasuks. Pensionituludelt laekuva tulumaksu osakaal suureneb ning sellest tulenevalt prognoositakse omavalitsustele laekuva tulumaksu stabiilset kasvu ka järgnevatel aastatel.

1.2. Sotsiaalmajanduslik olukord Alutaguse vallas

Alutaguse valla eripäraks on suur territoorium, piirnemine Peipsi järve ja Narva jõega.

Valla pindala on ligikaudu 1465 ruutkilomeetrit. Territooriumilt on tegu Eesti mandriosa suurima omavalitsusüksusega, mis on samas ka kõige hõredamalt asustatud (3,1 inimest ruutkilomeetril).

Vallas on kaks töötavat põlevkivikaevandust. Põlevkivisektori tuleviku käekäigust sõltub suurel määral ka Alutaguse valla majandusareng ja sotsiaalne heaolu, valla eelarvetuludes on suur osa põlevkivi kaevandamisega seotud ressursitasudel.

Tulenevalt valla territooriumist ning kogukondade paiknemisest on vallas 3 kooli ning 2 lasteaeda, millest Alutaguse Lasteaial on kolm hoonet erinevates piirkondades (Iisaku, Mäetaguse ja Tudulinna).

Vanuseline struktuur on nii Ida-Viru maakonnas kui ka Alutaguse vallas Eesti keskmisega võrreldes vähem jätkusuutlik – laste ja noorte osakaal elanikkonnas on keskmisest madalam, eakate oma kõrgem.

See tähendab, et perspektiivis tuleb enam tähelepanu pöörata teenuste osutamisele eakale elanikkonnale, samas pole aga oodata nõudluse suurenemist alus- ja üldhariduses.

Rahvastikuregistri andmetel elas Alutaguse vallas 01.08.2023 seisuga 4 646 elanikku

01.08.2024 seisuga 4 576 elanikku

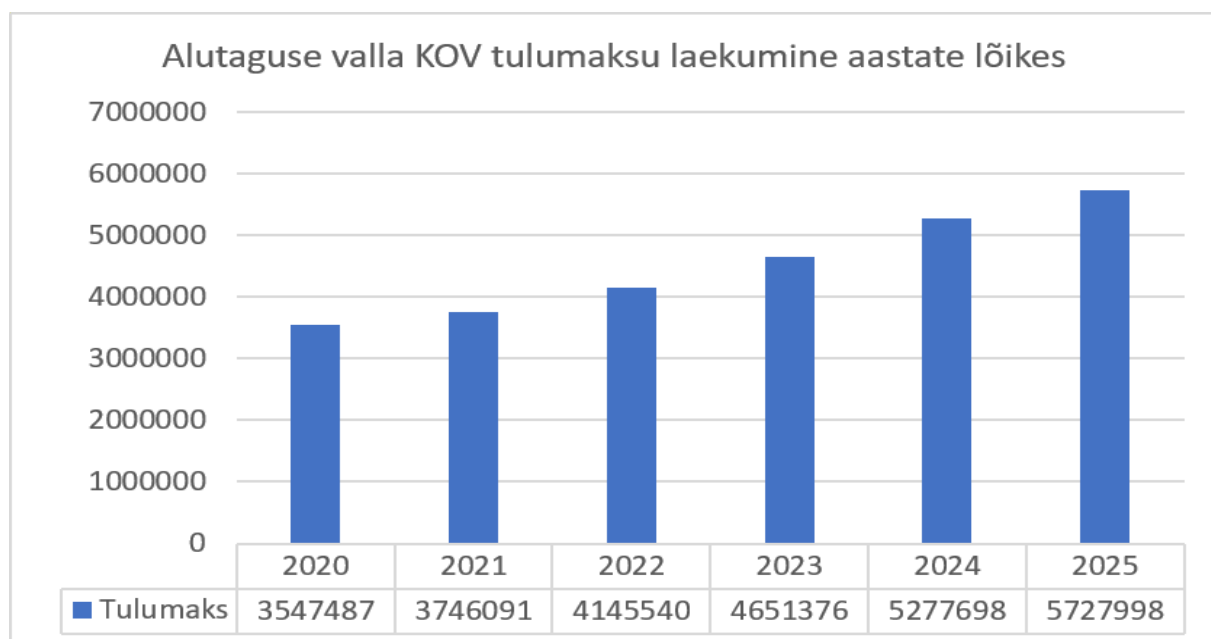
01.08.2025 seisuga 4 570 elanikku

01.08.2026 seisuga 4 510 elanikku

Tabel 2 Maksumaksjate arv ja keskmine brutotulu 2021- 2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Maksumaksjate keskmine arv	2 133	2 163	2 256	1 943	1 937
Väljamaksed füüsiliste isikutele	30 957 933	33 964 983	38 799 694	41 606 290	43 235 205
Kuu keskmine brutotulu TSD- deklaratsioonide alusel	1 209	1 308	1 433	1 784	1 882
Tulumaksu laekumine	3 769 510	4 145 540	4 651 376	5 277 698	5 727 998
Tulumaksu laekumise kasv %	5,6	9,9	12,2	13,4	8,5

Joonis 1 Tulumaksu laekumine aastate lõikes

2. PÕHITEGEVUSE TULUDE JA KULUDE ÜLEVAADE NING PROGNOOS

Eelarvestrateegia koostamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- valla jätkusuutlikkuse ja finantsvõimekuse säilitamine;
- põhitegevuse tulude kasv peab ületama põhitegevuse tulude kasvu;
- positiivse põhitegevuse tulemi tagamine;
- täiendavate välis- ja sisetootusvahendite kaasamine valla investeeringute omafinantseerimise koormuse vähendamiseks.

2.1. Põhitegevuse tulude prognoos

Valla tulubaas sõltub ümbritsevast majanduskeskkonnas ning riigi eelarve- ja regionaalpoliitikast. Enamus tuludest otsustatakse keskvalitsuse tasandil rahastamismudelite kaudu. Kõige otsesemat mõju tulubaasile omavad valla elanike arv ja tööturul toimuvad muutused, kuna tööturu olukorrast sõltub füüsilise isiku tulumaksu laekumine.

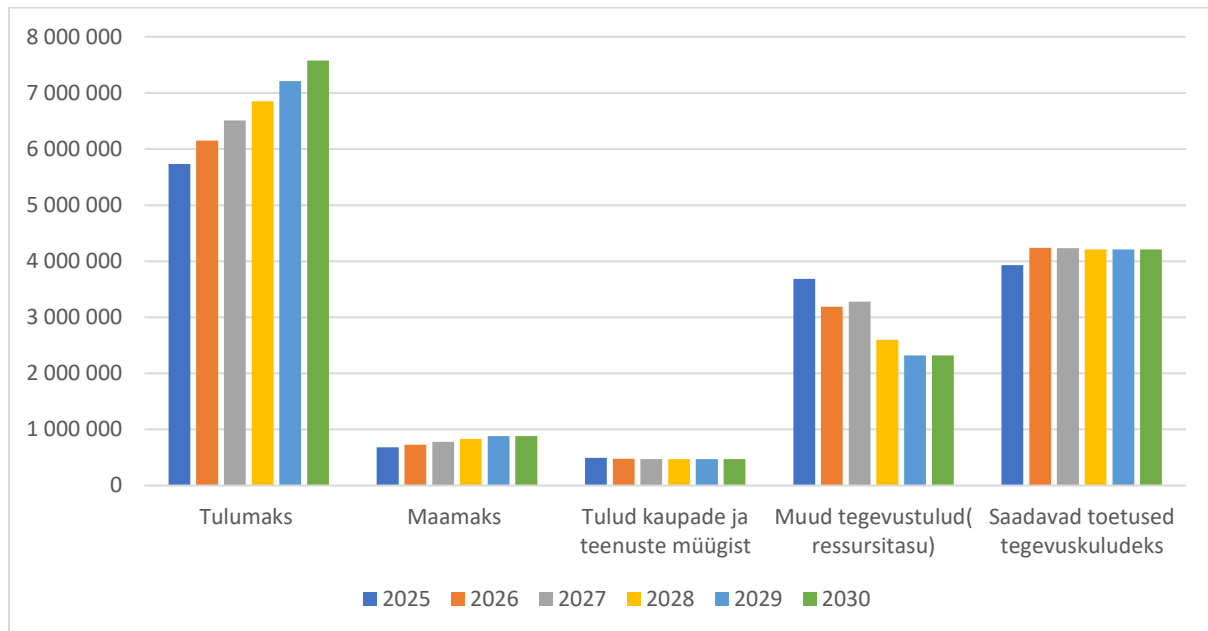
Alutaguse valla eelarvetuludes on läbi aastate olnud oluline roll põlevkivi kaevandamisega seotud ressursitasudel. Kaevandusettevõtete esitatud kaevemahtude prognooside kohaselt vähenevad ressursitasude laekumised kogu eelarvestrateegia perioodil, mis piirab valla investeerimisvõimekust ning eeldab finantsilise jätkusuutlikkuse tagamiseks teenuste, toetuste ja kulude kriitilist ülevaatamist.

KOFS-i järgi jagunevad tulud põhitegevuse ja investeerimistegevuse tuludeks. Põhitegevuse alla kuuluvad kõik maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks, mittesihtotstarbelised toetused ja muud tegevustulud. Maksutulud koosnevad füüsilise isiku tulumaksust ja maamaksust. Tulud kaupade ja teenuste müügist koosnevad riigilõivudest, haridusteenuste müügist teistele omavalitsustele, valla allasutuste omatuludest ning üüri ja rendituludest. Saadavad toetused tegevuskuludeks koosnevad toetusfondi eraldistest ja muudest saadud toetustest tegevuskuludeks. Muud tegevustulud koosnevad ressursitasudest.

Tabel 3 Põhitegevuse tulud aastatel 2025-2030

Alutaguse Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 527 413	14 783 366	15 270 000	14 960 000	15 090 000	15 460 000
Maksutulud	6 413 450	6 880 000	7 290 000	7 680 000	8 090 000	8 460 000
sh tulumaks	5 733 101	6 150 000	6 510 000	6 850 000	7 210 000	7 580 000
sh maamaks	680 349	730 000	780 000	830 000	880 000	880 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	496 190	478 000	470 000	470 000	470 000	470 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 930 556	4 235 366	4 230 000	4 210 000	4 210 000	4 210 000
sh tasandusfond	224 404	217 962	210 000	210 000	210 000	210 000
sh toetusfond	2 401 484	2 547 404	2 550 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	1 304 668	1 470 000	1 470 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Muud tegevustulud	3 687 217	3 190 000	3 280 000	2 600 000	2 320 000	2 320 000

Joonis 2 Põhitegevuse tulud eelarvestrateegia perioodil

Aastateks 2027-2030 on füüsilise isiku tulumaksu laekumise kasvuks prognoositud keskmiselt 5% aastas. Kasvuprognoos põhineb pensionituludelt laekuva tulumaksu suurenemisel ning maksumaksjate arvu mõeldukal kasvul. Maksumaksjate arv kasvas 2025. aasta juunis registreeritud 1 945 maksumaksjalt 2026. aasta juuniks 1 982 maksumaksjani.

- 2025. aastal 11,29% ja pensionituludelt 5,5%;
- 2026. aastal 10,64% ja pensionituludelt 8,5%;
- 2027. aastal 10,23% ja pensionituludelt 10,23%

2025. aastal suurenes maamaksu laekumine seoses Alutaguse Vallavolikogu 27.06.2024 määrusega nr 63 kehtestatud maamaksumäärade muudatustega. Elamumaa ja maatulundusmaa maksumääraks määrati 0,5% ning muu sihtotstarbega maa maksumääraks 1,0% maa maksustamishinnast aastas.

2026. aastaks maamaksumäärasid ei muudetud. Maamaksu aastase kasvu piirmääraks kehtestati 10% ning kodualuse maa maksusoodustuseks 50 eurot aastas vastavalt Alutaguse Vallavolikogu 28.08.2025 määrusele nr 95. Järgmine korraline maa hindamine toimub 2028. aastal, mille tulemusel võivad muutuda maamaksu laekumise prognoosid.

Tulud kaupade ja teenuste müügist sõltuvad suurel määral haridusteenuste müügist teistele omavalitsustele. Kuna nõudluses ega teenuste mahus olulisi muutusi ette näha ei ole, ei ole aastateks 2027-2030 tulude kasvu planeeritud.

Riigieelarvest laekuv tasandusfond on kavandatud mahus 210 000 eurot aastas. Tegemist on hinnangulise näitajaga, kuna tasandusfondi tegelik suurus selgub igal aastal riigieelarve menetlemise käigus.

Riigieelarve toetusfondi eraldis on planeeritud 2027. aastal 2026. aasta tasemel. 2028. aastal suureneb eraldis 2,0% ning järgnevatel aastatel on eraldised kavandatud 2028. aasta tasemel.

Muud tegevuskuludeks saadavad toetused tulenevad Ida-Virumaa õpetajatele makstavast täiendavast tööjõukulude toetusest, mida makstakse 50% ulatuses riigi kehtestatud õpetaja miinimumpalgalt ning mida rakendatakse alates 2023. aasta septembrist. 2026. aastaks on toetuse mahuks kavandatud 1 112 521 eurot. Kuna toetuse tingimuste muutumise kohta täiendav teave puudub, on sama mahuga arvestatud ka aastate 2027-2030 prognoosis.

Muud tegevustulud moodustavad 2026. aastal ligikaudu 21% tegevustuludest ning koosnevad peamiselt kaevandamisõiguse ja vee erikasutuse tasudest. Kaevandusettevõtete prognooside kohaselt ulatuvad nende tulude laekumised 2027. aastal ligikaudu 3,28 miljoni euroni.

Alates 2028. aastast prognoositakse ressursitasude laekumise olulist vähenemist, mis toob kaasa vastavate tulude languse kogu järgneval strateegiaperioodil. Kui 2027. aastal on laekumiste maht hinnanguliselt 3,28 miljonit eurot, siis 2029. aastaks väheneb see 2,32 miljoni euroni.

Ressursitasude prognoos põhineb kaevandusettevõtete esitatud kaevemahtude prognoosidel. Enefit Kaevandused AS-i prognoosi kohaselt suureneb küll Estonia kaevanduses põlevkivi kaevandamise maht, kuid sellest ei piisa Narva karjääri tegevuse lõpetamisest ning VKG Kaevandused OÜ kaevandamistegevuse lõppemisest Alutaguse valla territooriumil 2028. aastal tuleneva ressursitasude vähenemise kompenseerimiseks. Seetõttu prognoositakse alates 2028. aastast ressursitasude olulist langust.

Põlevkivi tootmismahud sõltuvad eelkõige turu nõudlusest, mida mõjutavad elektritootmises CO₂ kvoodi hind, põlevkiviõli tootmises nafta maailmaturu hind ning muud turutingimused. Tegelikud kaevandamismahud kujunevad vastavalt nõudlusele ning vee erikasutustasu laekumist mõjutab ka kaevandustest väljapumbatava vee kogus.

VKG Kaevandused OÜ							
Ressursi nimetus	Ühik	2025.a.	2026.a.	2027.a.	2028.a.	2029.a.	2030.a.
Põlevkivi	tuh.t.	4 400	3 600	2 440	0	0	0
Vee võtt	tuh.m ³	28 500	29 900	27 570	27 570	0	0
Põlevkivi ressursitasu	eurodes	1 210 000	990 000	671 000	0	0	0
Vee ressursitasu	eurodes	303 525	318 435	293 621	293 621	0	0
KOKKU laekuv summa	eurodes	1 513 525	1 308 435	964 621	293 621	0	0
Enefit Kaevandused AS							
Ressursi nimetus	Ühik	2025.a.	2026.a.	2027.a.	2028.a.	2029.a.	2030.a.
Kaevandatav põlevkivivaru Estonia	Tuh.t.	3 100	2 500	5 200	5 200	5 200	5 200
Kaevandatav põlevkivivaru Narva karjäär	Tuh.t.	1 100	700	0	0	0	0
Kaevandusest välja pumbatava vee kogus (Estonia)	Tuh.m ³	67 000	68 000	67 000	67 000	67 000	67 000
Kaevandusest välja pumbatava vee kogus (Narva)	Tuh.m ³	33 000	33 000	32 000	16 000	16 000	16 000
Põlevkivi ressursitasu	eurodes	1 155 000	880 000	1 430 000	1 430 000	1 430 000	1 430 000
Vee ressursitasu	eurodes	839 610	850 260	835 790	774 670	774 670	774 670
KOKKU laekuv summa	eurodes	1 994 610	1 730 260	2 265 790	2 204 670	2 204 670	2 204 670
Ressursitasud kokku	eurot	3 508 135	3 038 695	3 230 411	2 498 291	2 204 670	2 204 670

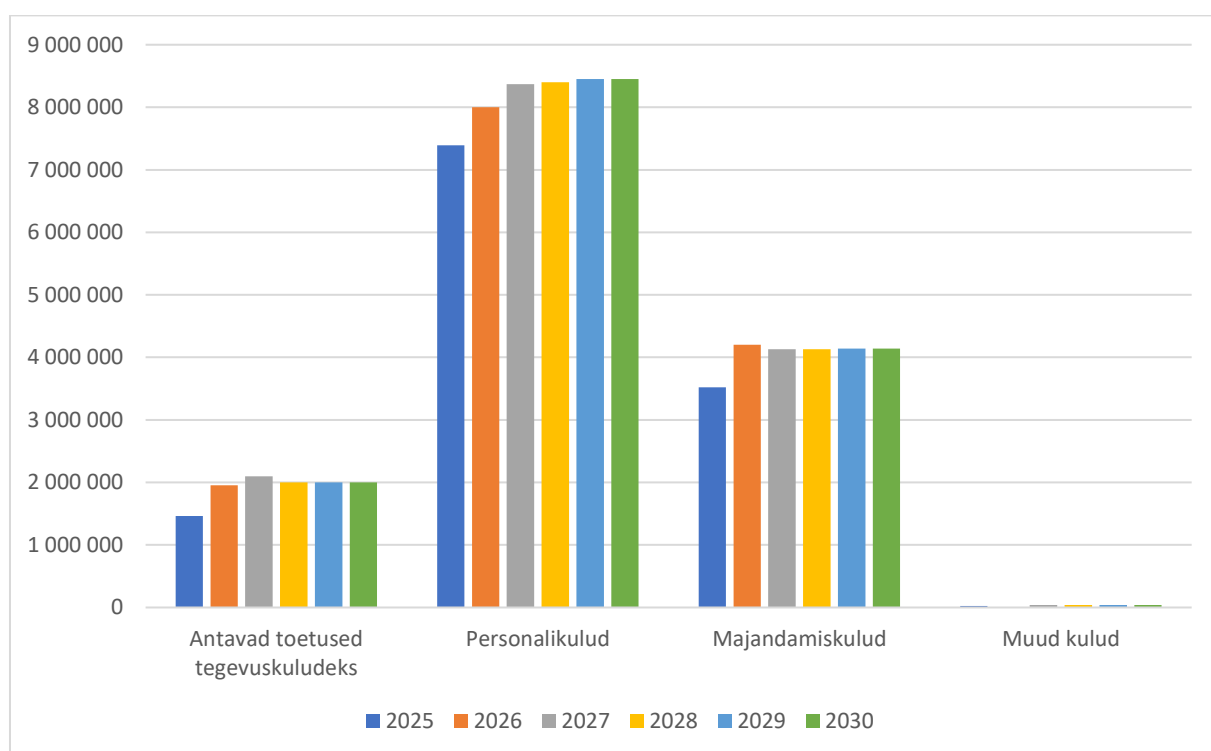
2.2. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud on valla poolt antavad toetused tegevuskuludeks ning personali-, majandus- ja muud kulud. Antavad toetused on tegevus- ja projektitoetused mittetulundusühingutele ja teistele organisatsioonidele, samuti valla sihtasutustele ning sotsiaaltoetused.

Tabel 4 Põhitegevuse kulud aastatel 2025-2030

Alutaguse Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	12 398 659	14 155 423	14 642 000	14 572 000	14 632 000	14 632 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 464 840	1 953 580	2 100 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Muud tegevuskulud	10 933 819	12 201 843	12 542 000	12 572 000	12 632 000	12 632 000
sh personalikulud	7 390 253	8 000 000	8 370 000	8 400 000	8 450 000	8 450 000
sh majandamiskulud	3 521 470	4 200 000	4 130 000	4 130 000	4 140 000	4 140 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendid	23 105	12 613	10 087	9 654	9 290	0
sh muud kulud	22 096	1 843	42 000	42 000	42 000	42 000

Joonis 3 Põhitegevuse kulud eelarvestrateegia perioodil

Valla tulubaasi vähenemise tõttu on eelarvestrateegia perioodil kavandatud põhitegevuse majandamiskulude ning antavate toetuste optimeerimine, et tagada eelarve tasakaal, säilitada finantsvõimekus ning luua eeldused valla ülesannete jätkusuutlikuks täitmiseks.

Põhitegevuse kulude kasvuks on 2027. aastal kavandatud 3,4%. Järgnevatel aastatel ei ole vaatamata kaupade ja teenuste hindade jätkuvalle tõusule võimalik kulude kasvu ette näha. Kulude surve leevendamiseks tuleb leida võimalusi valla asutuste tegevuse tõhusamaks ja säästlikumaks korraldamiseks, vähendada vallavara haldamisega seotud kulusid, võõrandada mittevajalikku vara ning rakendada täiendavaid energiasäästumeetmeid.

Antavad toetused tegevuskuludeks on 2027. aastal kavandatud mahus 2 100 000 eurot. Alates 2028. aastast on toetuste mahtu vähendatud 100 000 euro võrra ehk 2 000 000 euronini.

Personalikuludes on 2027 aastaks kavandatud kogu tööjõukulude kasvaks 4,6%. Personalikuludes kajastub veel aastatel 2025 – 2030 Ida-Virumaa õpetajatele eraldatud 50 % tööjõukulude lisatasu. 2026 aastal makstav 50 % lisatasu summa on 1 112 521 eurot ning samas suurusjärgus on nimetatud summa kajastatud kogu eelarvestrateegia perioodil.

Põhitegevuse majandamiskulude kasvu ei ole eelarvestrateegia perioodil võimalik kavandada. Majandamiskulud vähenevad 2026. aasta 4 200 000 eurolt 4 130 000 euronni aastatel 2027-2028 ning püsivad järgnevatel aastatel sisuliselt samal tasemel. Kulude vähenemisele 2027. aastal avaldab mõju kohalike teede korrashoiu ja tänavavalgustuse rajatiste hooldusega seotud ülesannete üleandmine Alutaguse Haldus OÜ-le.

Muude kulude eelarves on võrreldes varasema eelarvestrateegiaga suurendatud reservfondi mahtu. Kui varem oli reservfondi suuruseks 30 000 eurot, siis alates 2027. aastast on selleks kavandatud 40 000 eurot, et suurendada valla finantsilist paindlikkust ettenägematute kulude katmisel.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja kulude vahe. Tulenevalt KOFS'st peab põhitegevuse tulemi väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne.

Tabel 5 Põhitegevuse tulem 2026-2030 eurodes

Alutaguse Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 527 413	14 783 366	15 270 000	14 960 000	15 090 000	15 460 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 398 659	14 155 423	14 642 000	14 572 000	14 632 000	14 632 000
Põhitegevuse tulem	2 128 753	627 943	628 000	388 000	458 000	828 000
Tulemi suhe tuludesse protsentides	15%	4%	4%	3%	3%	5%

Põhitegevuse tulem on kogu eelarvestrateegia perioodil kavandatud positiivseks ning põhitegevuse tulud ületavad kulusid. Eesmärk on tagada põhitegevuse tulude ja kulude piisav ülejääk, mis võimaldab finantseerida investeeringuid oma vahendite arvelt ning säilitada valla jätkusuutliku finantsseisu. Prognoosi aluseks olevate eelduste kohaselt paraneb põhitegevuse tulemus alates 2029. aastast. Seejuures on arvestatud nii kavandatud investeeringute rahastamise kui ka planeeritavate laenukohustuste teenindamisega.

3. INVESTEERIMIS- JA FINANTSEERIMISTEGEVUS

Investeermistegevus

Eelarvestrateegia perioodil on Alutaguse valla investeeringute elluviimine võimalik varasematel aastatel ressursitasude laekumisest kogunenud likviidsete vahendite jäägi, taotletud toetuste ning investeermislaenu arvelt. Likviidsete vahendite jääki kasutatakse peamiselt projektide omafinantseeringu katmiseks. Põhitegevuse tulude vähenemise tõttu ei ole strateegiaperioodil kavandatud suuremahulisi uusi investeeringuid.

Finantseerimistegevus

Perioodil 2027-2030 võetav investeerimislaen on arvestatud 3,7 protsendilise intressiga ja tagasimaksetähtajaga 8 aastat.

Tabel 6 Investeerimis- ja finantseerimistegevus aastatel 2025-2030

Alutaguse Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Investeerimistegevus kokku	-1 454 024	-3 527 943	-4 785 325	-3 109 397	-502 900	-487 850
Põhivara müük (+)	52 886	140 000	50 000	250 000	200 000	50 000
Põhivara soetus (-)	-3 573 395	-4 487 718	-10 282 987	-3 164 297	-1 620 000	-370 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 274 715	-2 123 843	-3 999 484	-3 164 297	-520 000	-370 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	2 298 680	2 398 875	6 283 503	0	1 100 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-266 723	-934 100	-425 000	-70 000	-70 000	-70 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	-682 159	-367 841	0	0	0
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	34 528	37 159	30 000	10 000	7 000	5 000
Finantskulud (-)	0	0	-73 000	-135 100	-119 900	-102 850
Eelarve tulem	674 729	-2 900 000	-4 157 325	-2 721 397	-44 900	340 150
Finantseerimistegevus	0	0	1 783 425	1 584 680	-431 200	-447 525
Kohustiste võtmine (+)	0	0	2 000 000	2 000 000	0	0
Kohustiste tasumine (-)	0	0	-216 575	-415 320	-431 200	-447 525
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-205 985	-2 900 000	-2 373 900	-1 136 717	-476 100	-107 375
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	7 336 393	4 436 393	2 062 493	925 776	449 676	342 301

Eelarvestrateegias kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosas olulisemad investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega.

Aastatel 2026-2030 on suurima põhivara investeeringuna kavandatud Iisaku uue põhikooli hoone ehitamine ja sisustamine kogumaksumusega 12 400 000 eurot. Projekti rahastamiseks on planeeritud sihtfinantseerimise toetusi kokku 6 384 700 euro ulatuses, millest 5 427 000 eurot moodustavad Euroopa Liidu toetus ja riiklik kaasfinantseering ning 957 700 eurot Haridus- ja Teadusministeeriumi täiendav omaosaluse toetus. Valla omafinantseeringuks on eelarvestrateegia perioodil kavandatud 6 015 300 eurot, millest 4 000 000 euro katmiseks on kavas võtta kaheksa-aastase tagasimakseperioodiga investeerimislaen ja 2 015 300 euro ulatuses kasutatada valla olemasolevaid likviidseid vahendeid.

Tabel 7 Alutaguse valla investeeringuobjektid aastatel 2027-2030

Nimetus	2026	2027	2028	2029	2030
lisaku Kool (uue kooli ehitus)	300 000	9 355 703	2 744 297	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	249 000	6 135 703	0		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	51 000	3 220 000	2 744 297		
Alutaguse valla teenusekeskus (lisaku)	2 222 233	217 284	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 906 458	147 800			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	315 775	69 484			
Alajõe ja Kasevälja jalgte ehitus	497 155	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	78 983				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	418 172				
Rannapungerja muuli projekteerimine ja ehitamine	110 000	50 000	0	1 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0		900 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	110 000	50 000		100 000	
Vallateede renoveerimine	297 000	200 000	220 000	220 000	220 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	297 000	200 000	220 000	220 000	220 000
Kuremäe ja lisaku keskväljak	281 505	100 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	32 000	0			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	249 505	100 000			
Mäetaguse padeliväljak	77 993	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	37 993				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	40 000				
Kuremäe kogukonnamaja remont	226 520	50 000	0	250 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	200 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	226 520	50 000	0	50 000	0
Mäetaguse Põhikooli tööõpetuse maja fassaad ja sadevesi	0	60 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	60 000			
lisaku Kunstide Kooli ja hosteli projekteerimine	100 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	100 000				
Reservprojektide omaosaluseks	375 312	250 000	200 000	150 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	59 441	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	315 871	250 000	200 000	150 000	150 000
KÕIK KOKKU	4 487 718	10 282 987	3 164 297	1 620 000	370 000
s.h.toetuste arvelt	2 363 875	6 283 503	0	1 100 000	0

Tabel 8 Antav põhivara sihtfinantseerimine

Nimetus	2026	2027	2028	2029	2029
Peipsi põhjaranniku vesi- ja kanalisatsioon (sihtfin. AS Emajõe Veevärk)	367 841	20 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0			
<i>Valla osalus (AS Emajõe Veevärk aktsiate soetus)</i>	367 841	20 000			
Põhivara soetuseks antav SF - Alutagusemaa SA	362 000	85 000	150 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	105 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (valla omaosalus)</i>	362 000	85 000	45 000		
Põhivara soetuseks antav SF - Pannjärve Tervisespordikeskus SA	200 000	100 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0			
<i>sh muude vahendite arvelt (valla omaosalus)</i>	200 000	100 000			
Põhivara soetuseks antav SF -Alutaguse Haldus OÜ (Kiikla reoveep	302 100	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0				
<i>sh muude vahendite arvelt (valla omaosalus)</i>	302 100				
Mäetaguse katlamaja renoveerimine (Alutaguse Haldus OÜ)	0	150 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (valla omaosalus)</i>		150 000			
Hajaasustuse toetus	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
<i>sh muude vahendite arvelt (valla omaosalus)</i>	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
KÕIK KOKKU	1 301 941	425 000	220 000	70 000	70 000
s.h.toetuste arvelt	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000

1. Peipsi põhjaranniku vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamise projekti toetuse taotleja on AS Emajõe Veevärk. Alutaguse Vallavolikogu otsustega antud garantiide alusel (28.12.2023 nr 151, 600 000 eurot; 27.02.2025 nr 226, 300 000 eurot; 29.05.2025 nr 238, 150 000 eurot) on eelarvestrateegias kavandatud valla osalus aktsiakapitali sissemaksetena 2026. aastal 682 159 eurot ja 2027. aastal 367 841 eurot. Vastavalt AS-i Emajõe Veevärk garantiikirjale finantseeritakse projekti omaosalus aktsiakapitali suurendamise teel, mille ulatuses emiteeritakse uued aktsiad.
2. Alutagusemaa SAle on 2027. aastaks planeeritud 85 000 eurot ja 2028. aastaks 45 000 eurot investeringuteks Alajõe, Vasknarvas ja Kauksis.
3. Pannjärve Tervisespordikeskus SAle on 2027 aastaks planeeritud 100 000 eurot (Alutaguse Vallavolikogu 25.09.2025 otsuses nr 252, millega anti garantii summas 300 000 eurot projekti "Terviselikumisharjumuste soodustamine ja liikumistaristu võrgustiku edasiarendamine Ida-Virumaal" omaosaluse katteks).
4. Hajaasustuse programmi riigipoolseks toetuseks on aastatel 2027-2030 arvestatud 35 000 eurot aastas. Täiendavalt lisandub sinna valla eelarvelistest vahenditest sama summa. Investeeringute tabelis on planeeritud ka reserv projektide omaosaluseks, sealhulgas kergliiklusteede projektide elluviimiseks ja edasiseks arenduseks.

Tabel 9 Netovõlakoomuse lubatud ja tegelik määr eurodes

Alutaguse Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 527 413	14 783 366	15 270 000	14 960 000	15 090 000	15 460 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 398 659	14 155 423	14 642 000	14 572 000	14 632 000	14 632 000
Põhitegevuse tulem	2 128 753	627 943	628 000	388 000	458 000	828 000
Investeermistegevus kokku	-1 454 024	-3 527 943	-4 785 325	-3 109 397	-502 900	-487 850
Finantseerimistegevus	0	0	1 783 425	1 584 680	-431 200	-447 525
Netovõlakoomus (eurodes)	0	0	0	2 635 415	2 671 025	2 330 875
Netovõlakoomus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	17,6%	17,7%	15,1%
Netovõlakoomuse ülemmäär (eurodes)	14 527 413	10 348 356	10 689 000	8 976 000	9 054 000	9 276 000
Netovõlakoomuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%

Valla netovõlakoomus strateegiaperioodil suureneb 0%lt 15,1-17,7% ni ning ei ületa lubatavat ülemmäära 60%.

4. SÕLTUVATE ÜKSUSTE FINANTSTEGEVUS JA PROGNOOS.

Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) kohaselt tuleb eelarvestrateegias kajastada kogu arvestusüksuse prognoositavad finantsnäitajad.

Arvestusüksuse moodustavad kohalik omavalitsus ja temast sõltuvad üksused. Sõltuvaks üksuseks loetakse raamatupidamise seaduse mõistes üksust, mis on kohaliku omavalitsuse otsese või kaudse valitseva mõju all ning mis saab üle poole oma tuludest kohalikult omavalitsuselt, riigilt või teistelt avaliku sektori üksustelt. Samuti loetakse sõltuvaks üksuseks üksus, mis on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt või tema valitseva mõju all olevatelt üksustelt toetusi ja renditulu rohkem kui 10% vastava aasta põhitegevuse tuludest.

Arvestusüksuse koosseisu kuuluvad sõltuvad üksused määratakse igal aastal majandusaasta lõpu seisuga raamatupidamisandmete alusel.

Alutaguse valla sõltuvad üksused 2026. aastal on:

- Alutaguse Haldus OÜ;
- SA Iisaku Kihelkonna Muuseum;
- SA Pannjärve Tervisespordikeskus;
- SA Alutagusemaa.

Sõltuvate üksuste finantstegevuse prognoosid on kajastatud eelarvestrateegia arvestusüksuse koondnäitajates ning neid on arvestatud valla finantsvõimekuse, põhitegevuse tulemi ja netovõlakoomuse hindamisel.

Tabel 10 Sõltuvad üksused kokku

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Alutaguse Vallavalitsuse sõltuvad üksused kokku	täitmine	eeldatav täitmine	eelarve	eelarve	eelarve	eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	2 745 475	3 547 638	2 932 531	3 062 414	2 940 900	2 981 034
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	1 208 320	1 656 442	1 279 208	1 238 350	1 187 966	1 187 606
Põhitegevuse kulud kokku (+)	2 370 558	2 518 968	2 593 399	2 638 213	2 657 824	2 690 292
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	7 948	8 420	8 673	8 846	8 935	8 979
Põhitegevuse tulem	374 917	1 028 670	339 132	424 201	283 076	290 742
Investeermistegevus kokku (+/-)	-362 243	-901 449	-144 970	-61 127	-14 970	-34 970
Eelarve tulem	12 674	127 221	194 162	363 074	268 106	255 772
Finantseerimistegevus (-/+)	-42 202	48 664	-45 128	-42 406	-42 406	-42 406
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-62 215	175 885	149 034	320 668	225 700	213 366
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-32 687	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	391 895	567 780	716 814	1 037 482	1 263 182	1 476 548
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	180 600	229 264	184 136	141 730	99 324	56 918
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

5. ALUTAGUSE VALLA ARVESTUSÜKSUS

Finantsdistsipliini meetmed rakenduvad kogu kohaliku omavalitsuse arvestusüksusele, kuhu kuuluvad lisaks Alutaguse vallale ka konsolideerimisgruppi kuuluvad sõltuvad üksused.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on põhitegevuse tulemi lubatav väärtus ning netovõlakoormuse ülemmäär. Nende eesmärk on tagada kohaliku omavalitsuse jätkusuutlik finantsjuhtimine ja maksevõime.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Seaduse kohaselt peab põhitegevuse tulem aruandeaasta lõpu seisuga olema vähemalt null või positiivne. Alutaguse valla arvestusüksus täidab eelarvestrateegia perioodil põhitegevuse tulude ja kulude tasakaalu nõuet ning põhitegevuse tulem on prognoosi kohaselt positiivne.

Samuti jääb arvestusüksuse netovõlakoormus kogu strateegiaperioodi jooksul seaduses sätestatud piirmäärade piiresse. Seega vastab Alutaguse valla arvestusüksus aastatel 2027-2030 kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud finantsdistsipliini nõuetele.

Tabel 11 Alutaguse Vallavalitsuse arvestusüksus

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Alutaguse Vallavalitsuse arvestusüksus	täitmine	eeldatav täitmine	eelarve	eelarve	eelarve	eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	16 056 620	16 666 142	16 914 650	16 775 218	16 833 999	17 244 449
Põhitegevuse kulud kokku	13 552 949	15 009 529	15 947 518	15 963 017	16 092 923	16 125 707
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	23 105	12 613	10 087	9 654	9 290	0
Põhitegevuse tulem	2 503 670	1 656 613	967 132	812 201	741 076	1 118 742
Investeermistegevus kokku	-1 816 267	-4 429 392	-4 930 295	-3 170 524	-517 870	-522 820
Eelarve tulem	687 403	-2 772 779	-3 963 163	-2 358 323	223 206	595 922
Finantseerimistegevus	-42 202	48 664	1 738 297	1 542 274	-473 606	-489 931
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-268 200	-2 724 115	-2 224 866	-816 049	-250 400	105 991
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-913 401	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	7 728 288	5 004 173	2 779 307	1 963 258	1 712 858	1 818 849
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	406 039	442 090	2 170 300	3 702 920	3 220 024	2 730 093
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	1 739 663	1 507 167	911 245
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	10,4%	9,0%	5,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	16 056 620	13 353 808	11 840 255	10 065 131	10 100 399	10 346 669
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,1%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	16 056 620	13 353 808	11 840 255	8 325 468	8 593 233	9 435 425

KOKKUVÕTE

Alutaguse vald järgib aastatel 2027-2030 kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud finantsdistsipliini nõudeid ning tagab põhitegevuse positiivse tulemi ja netovõlakoormuse püsimise lubatud piirides.

Valla finantsvõimekust mõjutab enim põlevkivi kaevandamisega seotud ressursitasude vähenemine, mis piirab investeerimisvõimalusi ja eeldab kulude kasvu kontrolli all hoidmist. Lisaks mõjutavad valla finantsväljavaateid Eesti majanduskeskkonna ebakindlus, riigi eelarvepoliitilised muudatused ning jätkuv kulusurve. Kuna kõigi kavandatavate muudatuste mõju ei ole eelarvestrateegia koostamise ajal veel täielikult prognoositav, tuleb valla finantsjuhtimises säilitada paindlikkus ning valmisolek eelarveliste prioriteetide ja investeerimiskavade ülevaatamiseks.

Valla finantsilise jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleb vajadusel vähendada tegevuskulusid, seada investeeringutele selged prioriteedid ning jätkata energiatõhusust suurendavate meetmete rakendamist.

Eelarvestrateegia perioodil 2027-2030 on kavandatud investeeringuid kokku 15,4 miljoni euro ulatuses. Investeeringute rahastamiseks on ette nähtud toetusi 7,4 miljoni euro ulatuses, varasematel aastatel kogunenud likviidsete varade jääki 4,0 miljoni euro ulatuses ning investeerimislaenu 4,0 miljoni euro ulatuses. Selline rahastamismudel võimaldab ellu viia kavandatud investeeringud ja säilitada valla finantsstabiilsuse.

LISA 1 ALUTAGUSE VALLA EELARVESTRAATEEGIA KOONDTABEL 2025-2030

Järgnevalt on välja toodud eelarvestrateegia andmed Põllumajandus- ja Regionaalministeeriumile esitatavas formaadis.

Alutaguse Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 527 413	14 783 366	15 270 000	14 960 000	15 090 000	15 460 000
Maksutulud	6 413 450	6 880 000	7 290 000	7 680 000	8 090 000	8 460 000
sh tulumaks	5 733 101	6 150 000	6 510 000	6 850 000	7 210 000	7 580 000
sh maamaks	680 349	730 000	780 000	830 000	880 000	880 000
sh muud maksutulud	0	0	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	496 190	478 000	470 000	470 000	470 000	470 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 930 556	4 235 366	4 230 000	4 210 000	4 210 000	4 210 000
sh tasandusfond	224 404	217 962	210 000	210 000	210 000	210 000
sh toetusfond	2 401 484	2 547 404	2 550 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	1 304 668	1 470 000	1 470 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Muud tegevustulud	3 687 217	3 190 000	3 280 000	2 600 000	2 320 000	2 320 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 398 659	14 155 423	14 642 000	14 572 000	14 632 000	14 632 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 464 840	1 953 580	2 100 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Muud tegevuskulud	10 933 819	12 201 843	12 542 000	12 572 000	12 632 000	12 632 000
sh personalikulud	7 390 253	8 000 000	8 370 000	8 400 000	8 450 000	8 450 000
sh majandamiskulud	3 521 470	4 200 000	4 130 000	4 130 000	4 140 000	4 140 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendid	23 105	12 613	10 087	9 654	9 290	0
sh muud kulud	22 096	1 843	42 000	42 000	42 000	42 000
Põhitegevuse tulem	2 128 753	627 943	628 000	388 000	458 000	828 000
Investeeringustegevus kokku	-1 454 024	-3 527 943	-4 785 325	-3 109 397	-502 900	-487 850
Põhivara müük (+)	52 886	140 000	50 000	250 000	200 000	50 000
Põhivara soetus (-)	-3 573 395	-4 487 718	-10 282 987	-3 164 297	-1 620 000	-370 000
sh projektide omaosalus	-1 274 715	-2 123 843	-3 999 484	-3 164 297	-520 000	-370 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	2 298 680	2 398 875	6 283 503	0	1 100 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-266 723	-934 100	-425 000	-70 000	-70 000	-70 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	-682 159	-367 841	0	0	0
Finantstulud (+)	34 528	37 159	30 000	10 000	7 000	5 000
Finantskulud (-)	0	0	-73 000	-135 100	-119 900	-102 850
Eelarve tulem	674 729	-2 900 000	-4 157 325	-2 721 397	-44 900	340 150
Finantseerimistegevus	0	0	1 783 425	1 584 680	-431 200	-447 525
Kohustiste võtmine (+)	0	0	2 000 000	2 000 000	0	0
Kohustiste tasumine (-)	0	0	-216 575	-415 320	-431 200	-447 525
Likviidsete varade muutus (+ suurenenemine, - vähenemine)	-205 985	-2 900 000	-2 373 900	-1 136 717	-476 100	-107 375
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-880 714	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	7 336 393	4 436 393	2 062 493	925 776	449 676	342 301
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	225 439	212 826	1 986 164	3 561 190	3 120 700	2 673 175
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksud (kontogrupp 2038)	41 644	29 031	18 944	9 290	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	2 635 415	2 671 025	2 330 875
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	17,6%	17,7%	15,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	14 527 413	10 348 356	10 689 000	8 976 000	9 054 000	9 276 000
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	14 527 413	10 348 356	10 689 000	6 340 585	6 382 975	6 945 125
Põhitegevuse tulude muutus	-	2%	3%	-2%	1%	2%
Põhitegevuse kulude muutus	-	14%	3%	0%	0%	0%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,17	1,04	1,04	1,03	1,03	1,06